WESTANDER
KLIMAT OCH ENERGI

Statistik om landbaserad vindkraft 2014–2025

Samråd, ansökningar, beslut, avslagsanledningar

Henrik Westander och Wanja Kaufmann
Den 23 februari 2026

Innehållsförteckning

Sammanfattning 3
1. Inledande helhetsbild 5
2. Metod 10
3. Resultat 11
   3.1 Samlad bild 11
   3.2 Utveckling över tid 13
   3.3 Fördelning per län 17
   3.4 Fördelat per elområde 18
   3.5 Utfall i olika instanser: MPD, MMD och MÖD 22
   3.6 Avslagsanledningar 23

Sammanfattning

Uppdraget. Westander Klimat och Energi har fått i uppdrag av Green Power Sweden att utarbeta och uppdatera en statistisk rapport avseende landbaserade vindkraftsprojekt, som mellan 2014 och 2025 beslutats i första instans och slutligt avgjorts av miljöprövningsdelegation eller högre instans, eller som har återkallats.

I det följande sammanfattas några nyckeltal från kartläggningen för 2025 och helheten för perioden 2014–2025.

- **Bara tre beviljade tillstånd 2025.** Om man jämför 2025 med 2024 kan noteras att:
    - *Antalet nya samråd ökade från 54 till 68*[1]
    - *Antalet nya ansökningar ökade från 21 till 25*
    - *Antalet helt eller delvis beviljade ansökningar ökade från 1 till 3*
    - *Antalet beviljade verk minskade från 56 till 12*
    - *De verk som beviljades under 2025 kan producera cirka 0,25 TWh, vilket kan jämföras med behovet av en årlig ökning om cirka 5,4 TWh*

- **Vetot är huvudskälet till avslag 2025.** Under 2025 fick bara tre av de 18 ansökningar som avgjordes tillstånd. Skälen till att 15 av ansökningarna inte fick tillstånd var:
    - 12 av ansökningarna stoppades av det kommunala vetot
    - En ansökan stoppades av både det kommunala vetot och Försvarsmakten
    - En ansökan stoppades av Försvarsmakten
    - En ansökan avvisades av miljöprövningsdelegationen (MPD)

- **Inga beviljade ansökningar i elområde 4**. I elområde 4, där elbehovet på kort sikt är störst, beviljades inga ansökningar 2025. Sedan 2020 har bara en av totalt 18 avgjorda ansökningar (delvis) beviljats i elområde 4. Av de tre beviljade ansökningarna 2025 avser en elområde 2 och två elområde 3.

- **En nedåtgående trend**. För hela perioden 2014–2025 beviljades 48 procent av de avgjorda ansökningarna. Andelen som beviljas har successivt minskat sedan 2018, med undantag för en topp 2023 med 57 procent. Under 2024 och 2025 beviljades 6 respektive 17 procent av ansökningarna (för antalet verk var siffrorna de omvända, 17 procent beviljade 2024 och bara 6 procent 2025).

- **Liten skillnad mellan nya och ändringsansökningar.** Under 2014–2025 har 48 procent av nya ansökningar helt eller delvis beviljats, medan 53 procent av ändringsansökningarna (normalt färre men högre verk) beviljats.

- **Domstolarna lämnade färre tillstånd än MPD.** Under 2014–2025 överklagades 62 procent av besluten i miljöprövningsdelegation (MPD) till mark- och miljödomstol (MMD) och 21 procent av dessa prövades också av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD).

[1] Det höga antalet samråd kan bero på att Försvarsmakten har krävt att samråd ska ha inletts för att de ska yttra sig.

  - Av totalt 310 granskade ansökningar har MPD helt eller delvis beviljat 67 procent av ansökningarna (här ingår ansökningar som inte är slutligt avgjorda, men inte ansökningar som återkallats och alltså inte prövats).

  - Av de 193 ansökningar som överklagats till MMD hade MPD helt eller delvis beviljat 78 procent av ansökningarna. MMD beviljade bara 65 procent av dessa och antalet helt eller delvis beviljade ansökningar minskade därmed med 25 stycken.

  - Av de 41 ansökningar som prövades av MÖD hade MPD helt eller delvis beviljat 90 procent och MMD hade beviljat 71 procent – och även MÖD beviljade 71 procent av ansökningarna.

- **Ansökningar i tillståndsprocess.** Vid utgången av 2025 fanns det 52 ännu inte slutligt avgjorda ansökningar, varav 25 projekt ännu inte har fått kommunalt beslut om veto eller tillstyrkan.

1. Inledande helhetsbild

För drygt sju år sedan, i oktober 2018, skrev Energimyndigheten och Naturvårdsverket: ”*I dagsläget finns ett stort antal tillstånd som ackumulerats under lång tid och därför bedöms inte tillståndsprocessen vara en begränsande faktor för utbyggnaden just nu. Det är dock oroande att det tillkommer väldigt få nya tillstånd och många ansökningar avslås eller minskas ned under processens gång*.”[2]

Denna statistiska rapport undersöker vad som hänt under senare år när det gäller samråd, ansökningar och tillstånd för landbaserad vindkraft. Studien inkluderar också statistik om avslagsanledningar, vilket knyter an till Energimyndighetens uppfattning att det behövs ett ”*kontinuerligt proaktivt arbete för att undanröja hinder som kan uppstå*”.[3]

Det bör nämnas att ett nytt vindkraftverk förväntas producera cirka 21 GWh el om året[4], medan genomsnittet för verken som uppfördes under 2015 uppgick till 6,8 GWh el.[5] Produktionen per verk har alltså mer än tredubblats. Detta kan underlätta elektrifieringen.

Riksdagen har beslutat att Sverige ska ”*planera för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045*”.[6] Det innebär mer än en fördubblad elanvändning. På kort sikt är det, enligt regeringen[7], främst vindkraft som kan möta det ökade elbehovet.

Den landbaserade vindkraften skulle behöva öka med 5,4 TWh per år för att ligga i linje med genomsnittet i Energimyndighetens långsiktiga scenarier till 2035.[8] Detta skulle kräva minst 257 tillståndsgivna verk om året (à 21 GWh/år). Det finns fortfarande äldre tillstånd som kommer att utnyttjas, men det beviljas alldeles för få nya tillstånd för att nå dessa nivåer.

Under perioden 2020–2025 har det i genomsnitt bara beviljats tillstånd för 104 verk om året. Under 2025 beviljades rekordlåga tolv verk, vilket endast skulle räcka för att producera cirka 0,25 TWh eller en tjugondel av behovet.

Det bör också noteras att endast en av 18 ansökningar i elområde 4, där behovet på kort sikt är allra störst, fick (delvis) tillstånd, för fyra verk, under 2020–2025. Detta är i detta ljus den nya vindkraftsstatistiken bör betraktas.

---

[2] Naturvårdsverket och Energimyndigheten, 2018-10, Strategi för hållbar vindkraftsutbyggnad
[3] Energimyndigheten, 2021-11-25, Förslag till Sveriges nationella strategi för vätgas, elektrobränslen och ammoniak
[4] Energimyndigheten och Naturvårdsverket, 2021-01, Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad. (Med en turbin på 6 MW och 3 500 fullasttimmar, enligt Energimyndighetens schablon)
[5] Svensk Vindenergi, 2024-02-22, mejlsvar från Tomas Hallberg. (Med 3 MW och totalhöjd på 150 meter)
[6] Regeringen, 2024-03-19, Energipolitikens långsiktiga inriktning
[7] Regeringen, 2024-03-19, Energipolitikens långsiktiga inriktning
[8] I Energimyndighetens långsiktiga scenarier, 2025, uppgår elproduktionen från landbaserad vindkraft till i genomsnitt 92,5 TWh per år 2035 (från 73,4 till 107,7 TWh i fyra alternativa scenarier).

Statistiken visar att det under 2025 var rekordmånga (68) samråd om nya projekt. Det var också rekordmånga verk i samråden, om man bortser från två enskilda samråd som kraftigt påverkar statistiken (ett projekt år 2014 med 442 verk och ett år 2023 med 373 verk).

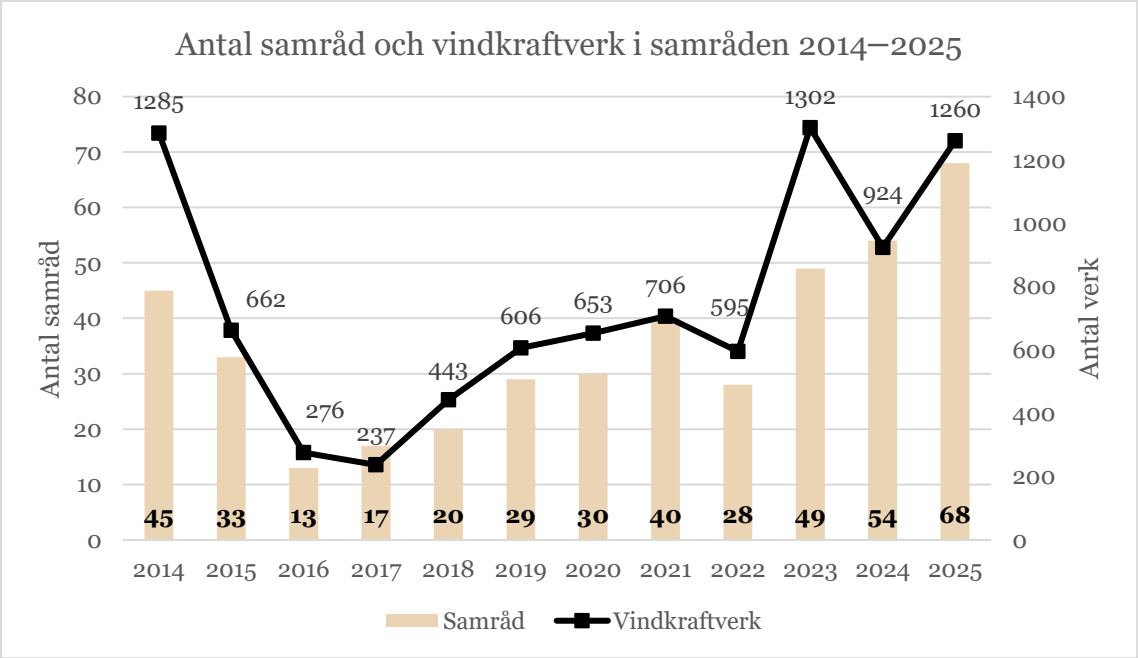

Källa: Westander Klimat och Energi

Normalt följs ett stort antal samråd av ett ökat antal ansökningar. Under 2025 nåddes också den högsta nivån sedan 2015, med 25 inlämnade ansökningar. Antalet ansökta verk ökade också kraftigt (det bör dock noteras att 316 av 731 ansökta verk avsåg ett och samma projekt).

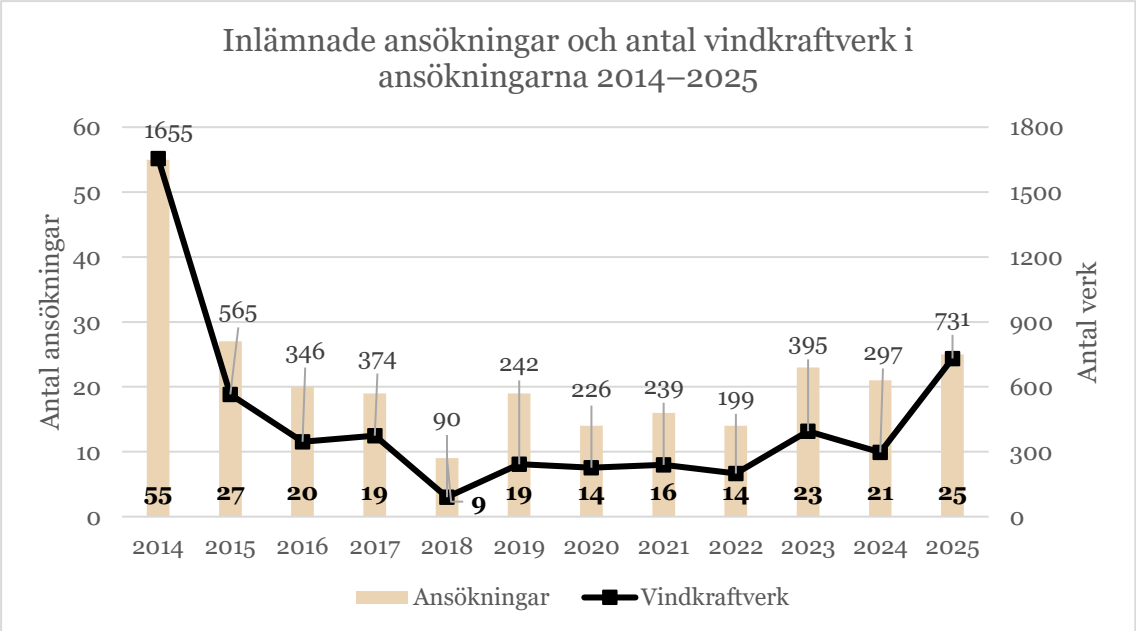

Källa: Westander Klimat och Energi

Nedan diagram visar att 15 av de 18 ansökningar som avgjordes under 2025 inte fick tillstånd,. Antalet ansökningar som fick tillstånd ökade visserligen från en under 2024 till tre under 2025, men antalet verk som fick tillstånd minskade ytterligare från det tidigare bottenrekordet 2024 (56) till ett nytt bottenrekord (12 verk) under 2025.

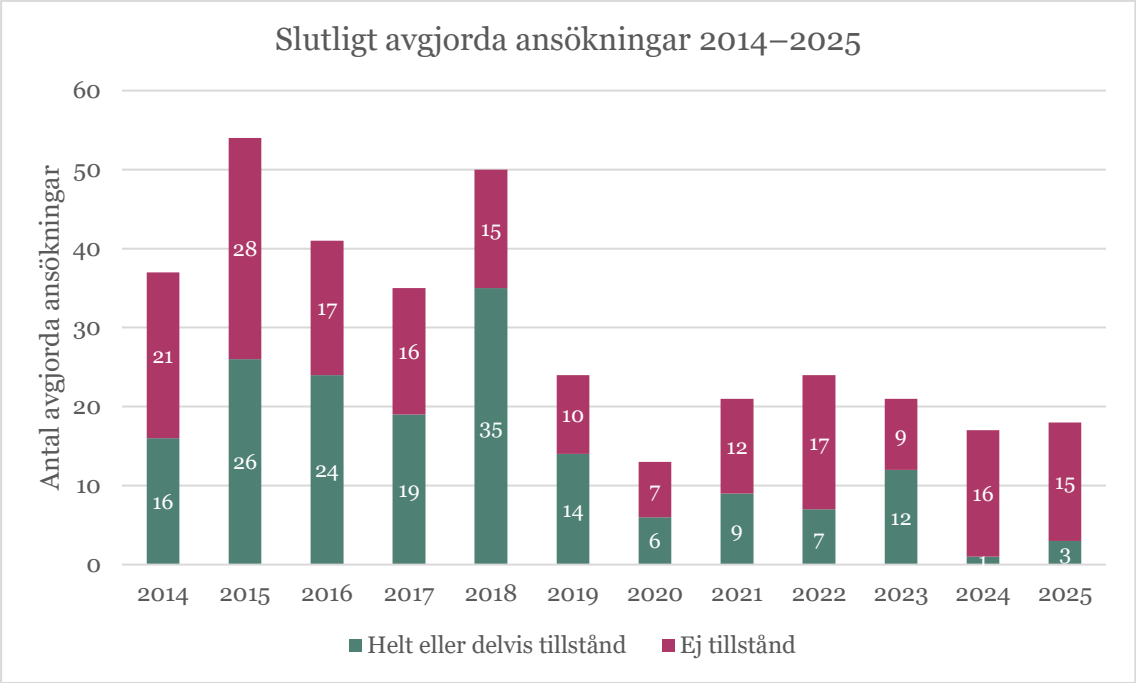

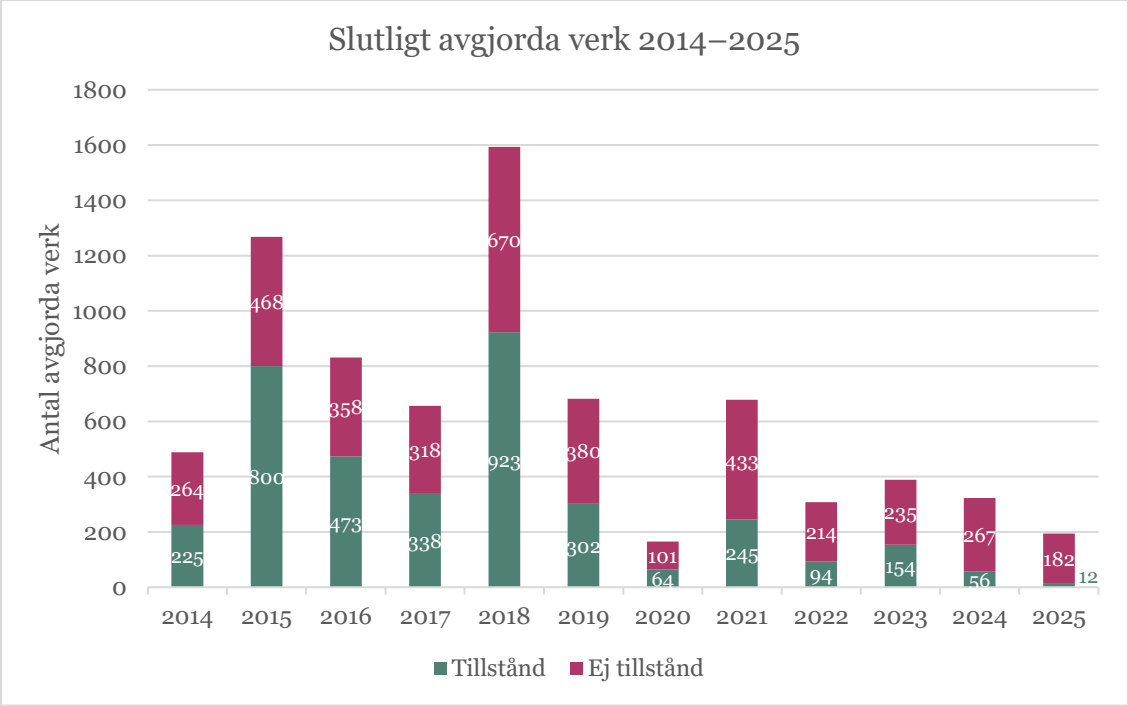

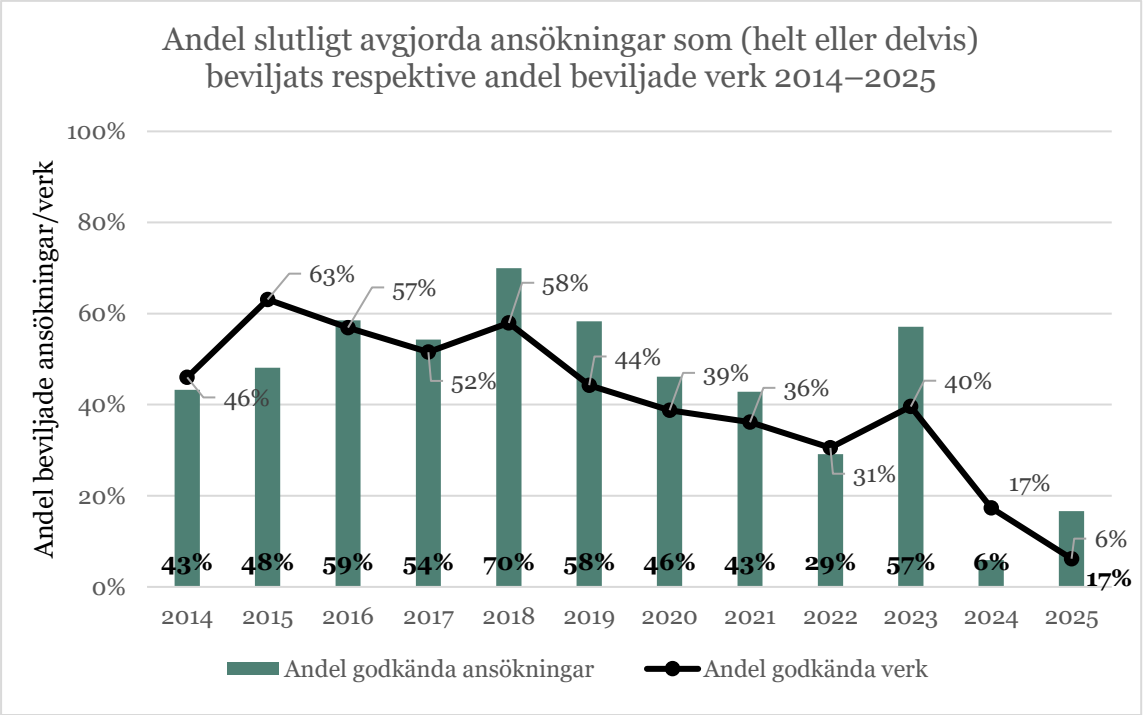

Källa: Westander Klimat och Energi

Här är skälen till att 15 av de 18 avgjorda ansökningarna (182 verk) under 2025 inte fick tillstånd:

- Tolv av ansökningarna (168 verk) stoppades (enbart) av det kommunala vetot
- En ansökan (4 verk) stoppades både av det kommunala vetot och Försvarsmakten.
- En ansökan (9 verk) stoppades (enbart) av Försvarsmakten
- En ansökan (1 verk) avvisades av miljöprövningsdelegationen (MPD)

Det är fem olika faktorer som avgör takten för den fortsatta utbyggnaden av landbaserad vindkraft, från 2026 och framåt:

- **Redan investeringsbeslutade projekt som ännu inte har tagits i drift**. Det har fattats investeringsbeslut för elva projekt (177 verk) med en förväntad produktion om cirka **3,6 TWh**[9] ännu inte hade tagits i drift. Samtliga dessa projekt planeras att driftsättas under 2026 och 2027.

- **Tillståndsgivna och aktuella, men inte investeringsbeslutade, projekt.** Det har ännu inte fattats investeringsbeslut för 32 tillståndsgivna och, enligt företagen, aktuella projekt (879 verk) med en förväntad produktion om cirka **16,4 TWh**.

- **Tillståndsgivna men sannolikt inte aktuella projekt**. Det har inte fattats investeringsbeslut för 22 tillståndsgivna projekt (685 verk) – varav två projekt (502

[9] Baserat på information från företagen som äger tillståndet. Om information saknas har vi utgått från Energimyndighetens schablon om 21 GWh/verk.

verk) hör till en och samma lokalisering – som av olika anledningar *sannolikt* inte är aktuella. Det kan inte uteslutas att investeringsbeslut fattas avseende vissa av dessa projekt.

- **Ansökningar i tillståndsprocess.** Vid utgången av 2025 fanns det 52 ansökningar (1 306 återstående verk, efter minskningar av olika anledningar) i tillståndsprövning. Baserat på tidigare utfall antar vi att 305 av dessa verk får slutligt tillstånd och kan producera cirka **6,4 TWh**.[10]

- **Kommande ansökningar.** Som framgår av samrådsstatistiken, och av Westander Klimat och Energis kartläggning över projekt som ännu inte inlett samråd, kan det förväntas nya ansökningar, där antalet beror på förväntan om kommunal tillstyrkan och slutligt tillstånd samt förutsättningar för investeringsbeslut.

Det kommer vara avgörande för utvecklingen om åtgärder vidtas för att öka förutsättningarna för att tillståndsgivna projekt leder till investeringsbeslut, samt för att en större andel av befintliga och kommande ansökningar får kommunal tillstyrkan och därefter slutligt tillstånd.

[10] Av de 52 ansökningarna i tillståndsprövning har ansökningar med 378 verk redan fått kommunal tillstyrkan och ansökningar med 827 verk har ännu inte fått kommunalt beslut. Under 2021–2024 fick i genomsnitt 38 procent av verken kommunal tillstyrkan, och om samma andel tillämpas på de 827 ej beslutade verken, skulle det ge ytterligare 314 verk med kommunal tillstyrkan, totalt 692 verk. Under 2022–2025 fick 44 procent av tillstyrkta verk också slutligt tillstånd. Om samma andel gäller framåt skulle det innebära cirka 305 ytterligare tillståndsgivna verk, som kan producera omkring 6,4 TWh el per år (vid 21 GWh per verk).

2. Metod

Westander Klimat och Energi har upprättat statistik över 407 landbaserade vindkraftsansökningar där miljöprövningsdelegationen (MPD) har fattat beslut (eller ansökan återkallats) efter den 1 januari 2014. Av dessa har 355 ansökningar slutligt avgjorts av MPD eller högre instans, medan 52 ansökningar vid utgången av 2025 fortfarande befann sig i tillståndsprocess.

Granskningen sträcker sig fram till utgången av 2025. Vi redovisar året för *slutligt beslut* av MPD, MMD eller MÖD, inte när det vann laga kraft. Notera att vissa projekt, med ändringsansökningar, kan finnas på två ställen i statistiken.

Westander Klimat och Energi har också sammanställt alla samråd sedan 2014. För åren 2014 till 2018 har vi utgått från och bearbetat en sammanställning från Energimyndigheten och för perioden 2019 till 2025 har vi själva upprättat statistiken.

Statistiken över ansökningar baseras främst på egna återkommande enkäter till alla länsstyrelser, miljöprövningsdelegationer (MPD), mark- och miljödomstolar (MMD) och regeringen, samt sökningar i diarier avseende ansökningar och beslut i MPD, MMD och MÖD.

Flera MPD hade en otillräcklig ordning avseende vindkraftsärenden, så när vi inledde arbetet 2019/2020 korskörde vi resultatet med fyra äldre listor: Olle Hedbergs, Jan Darpös, Fröberg & Lundholms samt Energimyndighetens (2019). Vi granskade och inkluderade sedan relevanta ärenden som någon av dessa fyra aktörer angav, men som miljöprövningsdelegationerna hade missat i våra enkäter till dem.

För att få en bättre bild av den kommunala tillstyrkan genomförde vi en kommunenkät (februari 2020) om alla beslut kommuner har fattat avseende tillstyrkan eller veto i vindkraftsprojekt sedan 2014. Vi fick in svar från 270 av Sveriges 290 kommuner (93 procent). Genom enkäten fann vi ytterligare ansökningar som hade avslagits av MPD eller återkallats på grund av det kommunala vetot.

Notera att all statistik om kommunala vetot i denna rapport endast avser inlämnade ansökningar. De flesta projekt som stoppats av vetot har befunnit sig i ett tidigare skede, nämligen i samband med samråd eller före samråd. I en separat rapport till Green Power Sweden inkluderas också projekt som stoppats av vetot i tidigare skede.

3. Resultat

3.1 Samlad bild

3.1.1 Antal ansökningar och vindkraftverk

Westander Klimat och Energi har granskat 407 landbaserade vindkraftsansökningar (8 917 verk) där miljöprövningsdelegationen (MPD) har fattat beslut (eller ansökan återkallats) efter den 1 januari 2014 eller där MPD:s beslut ännu inte är fattat.

Av dessa hade 355 ansökningar (7 576 verk) slutligt avgjorts eller återkallats vid utgången av 2025. Vid årsskiftet hade resterande 52 ansökningar (1 341 verk) ännu inte avgjorts utan prövades fortfarande i tillståndsprocessen.[11]

3.1.2 Tillstånd respektive inte tillstånd

Av de 355 avgjorda ansökningarna har 31 procent beviljats i sin helhet, 17 procent har delvis beviljats tillstånd och 33 procent har helt avslagits. 19 procent av ansökningarna har återkallats, oftast eftersom kommunen har meddelat att den kommer att lägga in sitt veto. Sammantaget har 48 procent av ansökningarna fått helt eller delvis tillstånd.

Ansökningar och verk som beviljats/inte beviljats tillstånd 2014–2025

Status	Antal ansökningar	Andel ansökningar	Antal verk	Andel verk
Helt beviljade	110	31%	3 686	49%
Delvis beviljade	62	17%	-	-
Helt avslagna	116	33%	2 361	31%
Återkallade	67	19%	1 075	14%
Reducerade verk	-	-	454	6%
	355		**7 576**	

Källa: Westander Klimat och Energi

[11] Ansökningarna har redan reducerats med 35 verk, så det återstod i praktiken 1 306 verk i tillståndsprocess. Projektören kan, av olika skäl, välja att skära ner antalet verk i en redan inlämnad ansökan.

3.1.3 Ny ansökan eller ändringsansökan

De 355 avgjorda ansökningarna har fördelats på *ny ansökan* respektive *ändringsansökan* (normalt färre verk och högre höjd). 304 av ansökningarna (6 829 verk), var nya ansökningar och 49 av ansökningarna (740 verk) var ändringsansökningar. Två ansökningar (7 verk) avsåg repowering, det vill säga att man ersätter uppförda verk med nya.

Utfall 2014-2025, fördelat på typ av ansökan[12]

	Utfall	Antal ansökningar*	Andel ansökningar*	Antal verk	Andel verk
Nya ansökningar	Beviljade	145	48%	3 292	48%
	Ej beviljade	159	52%	3 537	52%
	Summa	*304*		*6 829*	
Ändrings-ansökningar	Beviljade	26	53%	391	53%
	Ej beviljade	23	47%	349	47%
	Summa	*49*		*740*	
Repowering-ansökningar	Beviljade	1	50%	3	43%
	Ej beviljade	1	50%	4	57%
	Summa	2		7	
Summa		**355**		**7 576**	

Källa: Westander Klimat och Energi
**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

3.1.4 Nedskärning av antalet vindkraftverk mellan samråd och ansökan

Vi har granskat 297 samråd *som följts av en ansökan*. I dessa ansökningar (6 807 verk) reducerades antalet verk i ansökan med 16 procent (1 318 verk), jämfört med samråden.

3.1.5 Nedskärning av antalet vindkraftverk mellan ansökan och slutligt beslut

I de 355 avgjorda ansökningarna (7 576 verk) reducerades antalet verk med 6 procent (454 verk) mellan ansökan och slutligt beslut.

[12] Notera att antalet ansökningar inte nödvändigtvis motsvaras av det, enligt ansökningarna, korrekta antalet verk på respektive rad. Detta beror på att vissa ansökningar innehåller både verk som har beviljats och verk som inte har beviljats.

3.2 Utveckling över tid

3.2.1 Antalet samråd

I figuren nedan redovisas 426 inledda avgränsningssamråd (8 949 verk) under 2014–2025. Som framgår minskade såväl antalet nya samråd (gröna staplar) som antalet verk (svart linje) kraftigt under 2016–2018, men har därefter successivt ökat.

Under 2025 var antalet samråd rekordhögt. Och om man bortser från två enskilda samråd som kraftigt påverkar statistiken (ett projekt år 2014 med 442 verk och ett annat år 2023 med 373 verk) var det under 2025 även rekordmånga verk i samråden. Det höga antalet samråd har påverkats av att Försvarsmakten kräver att samråd ska ha inletts för att de ska yttra sig.

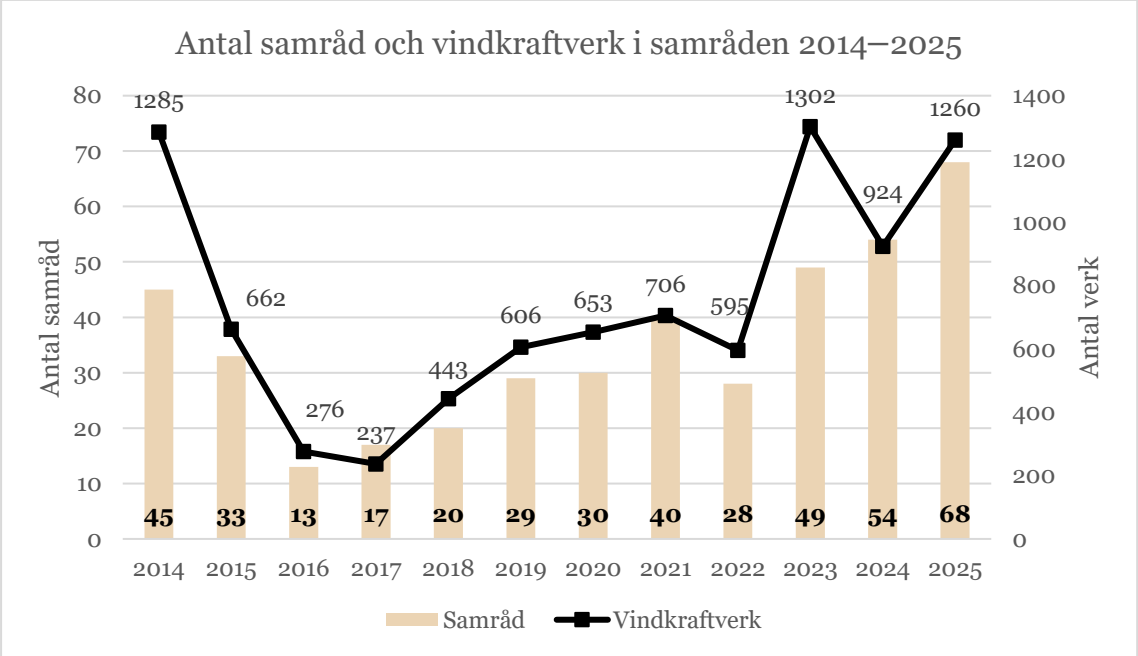

Källa: Westander Klimat och Energi

I figuren nedan redovisas 155 samråd (2 903 verk), som vid utgången av 2025 inte hade lett till ansökan. Vi inkluderar inte samråd som har inletts 2025, eftersom dessa samråd fortfarande kan leda till ansökan. Vissa samråd från 2024 och tidigare år kommer sannolikt också att följas av ansökan. Diagrammet utgår från årtalet då samrådet inleddes.

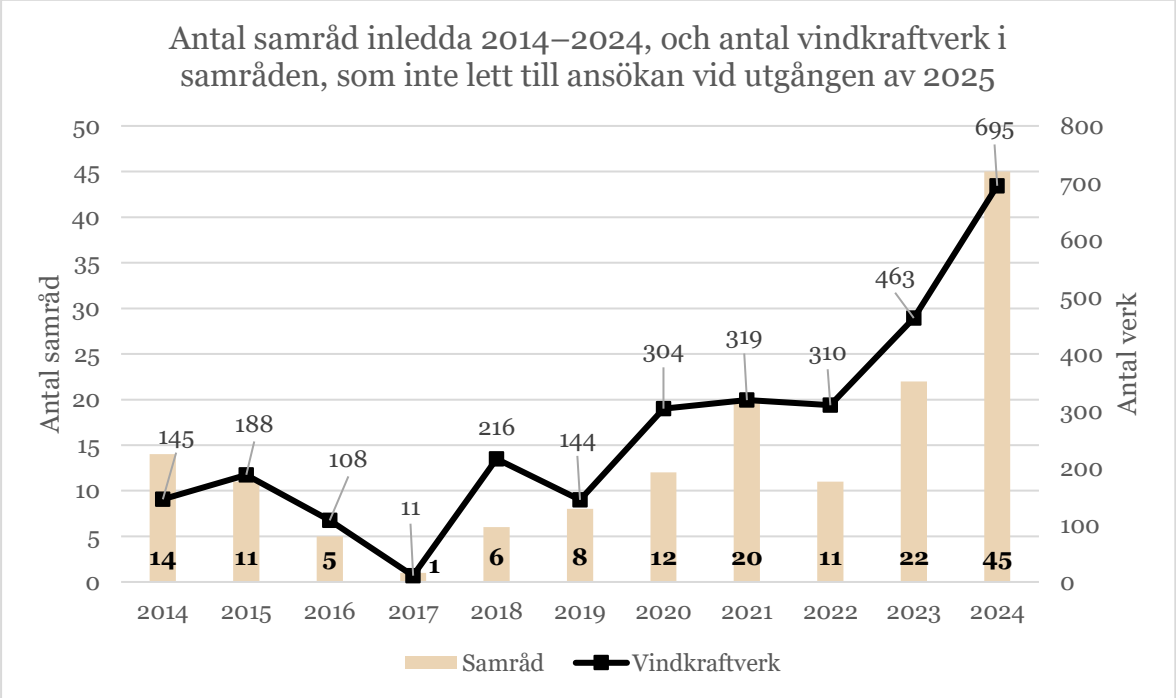

Källa: Westander Klimat och Energi

3.2.2 Antal inkomna ansökningar per år

Nedan figur omfattar de 262 ansökningar (5 359 verk), som *lämnats in* mellan 2014 och 2025. (De återstående ansökningarna i denna studie lämnades in mellan 2007 och 2013 och avgjordes i första instans efter 1 januari 2014.)

Av figuren framgår att antalet inlämnade ansökningar samt antalet verk ökat något under 2023–2025 jämfört med perioden 2018–2022. Diagrammet utgår från årtalet ansökan lämnades in.

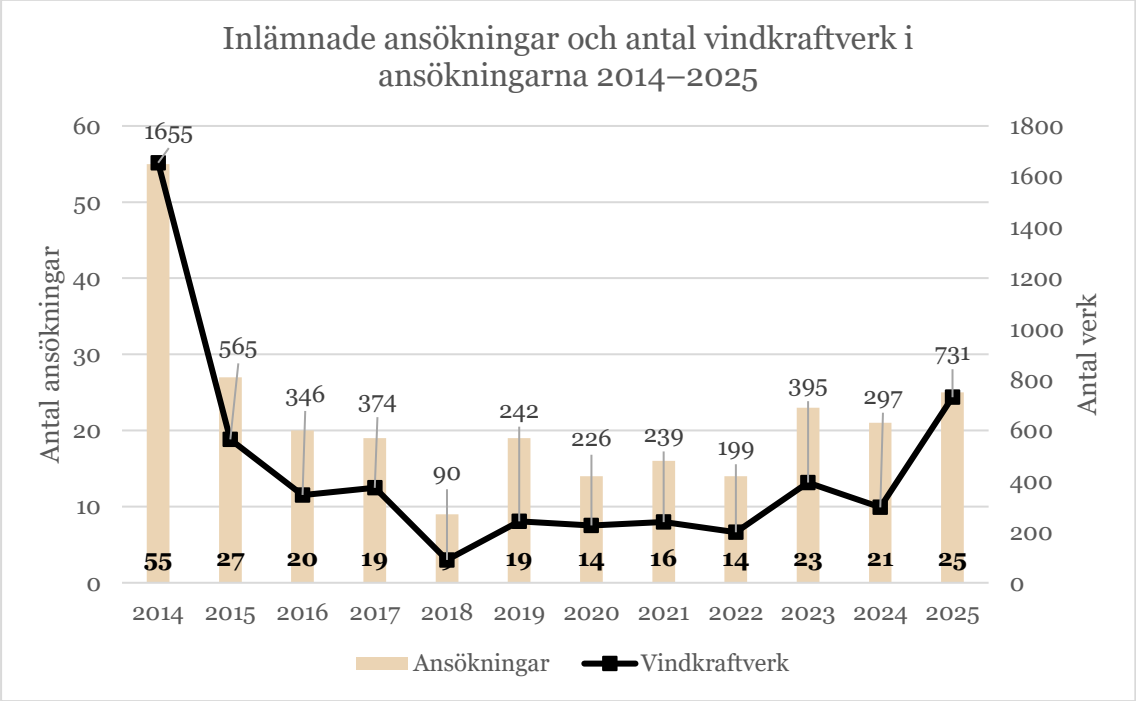

Källa: Westander Klimat och Energi

3.2.3 Slutligt beslut

I figurerna nedan redovisas fördelningen över tid för de 355 ansökningar där slutligt beslut fattats av MPD, MMD eller MÖD/regeringen 2014–2025. Den övre figuren visar antal helt eller delvis beviljade ansökningar samt antal beviljade verk. Den nedre figuren visar andelen som beviljats i procent. Att antalet beviljade verk är så många år 2015 och 2018 beror i hög utsträckning på ett enskilt projektområde med 440 respektive 442 verk.

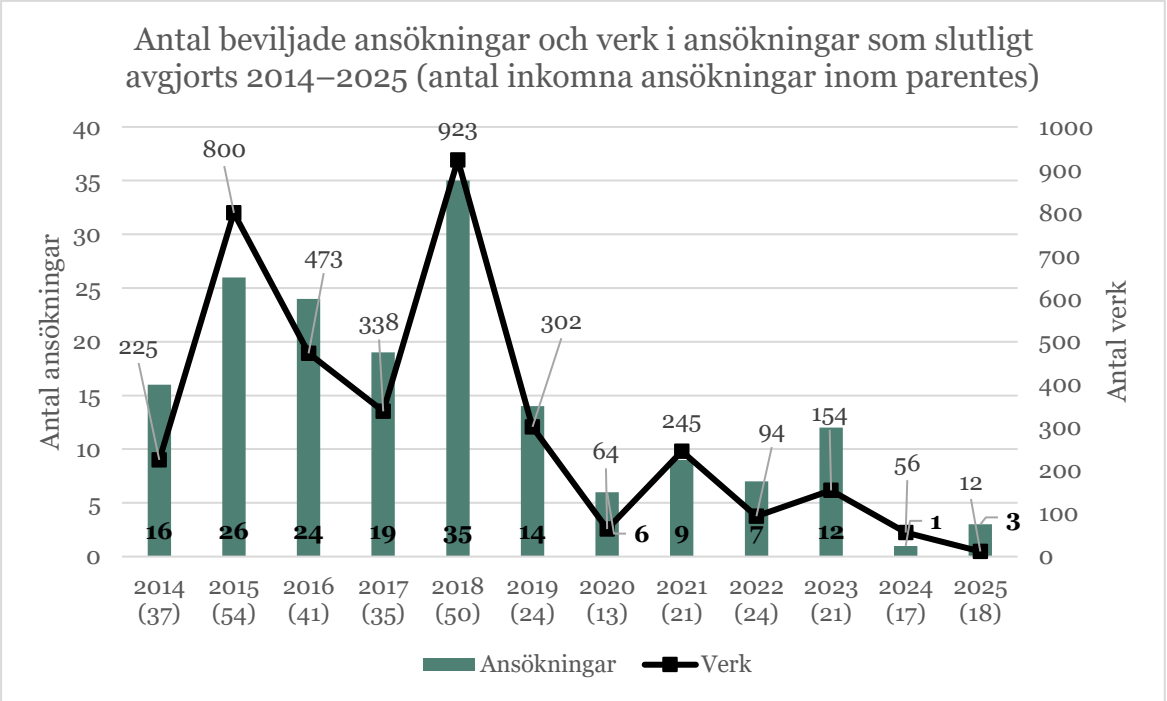

Källa: Westander Klimat och Energi

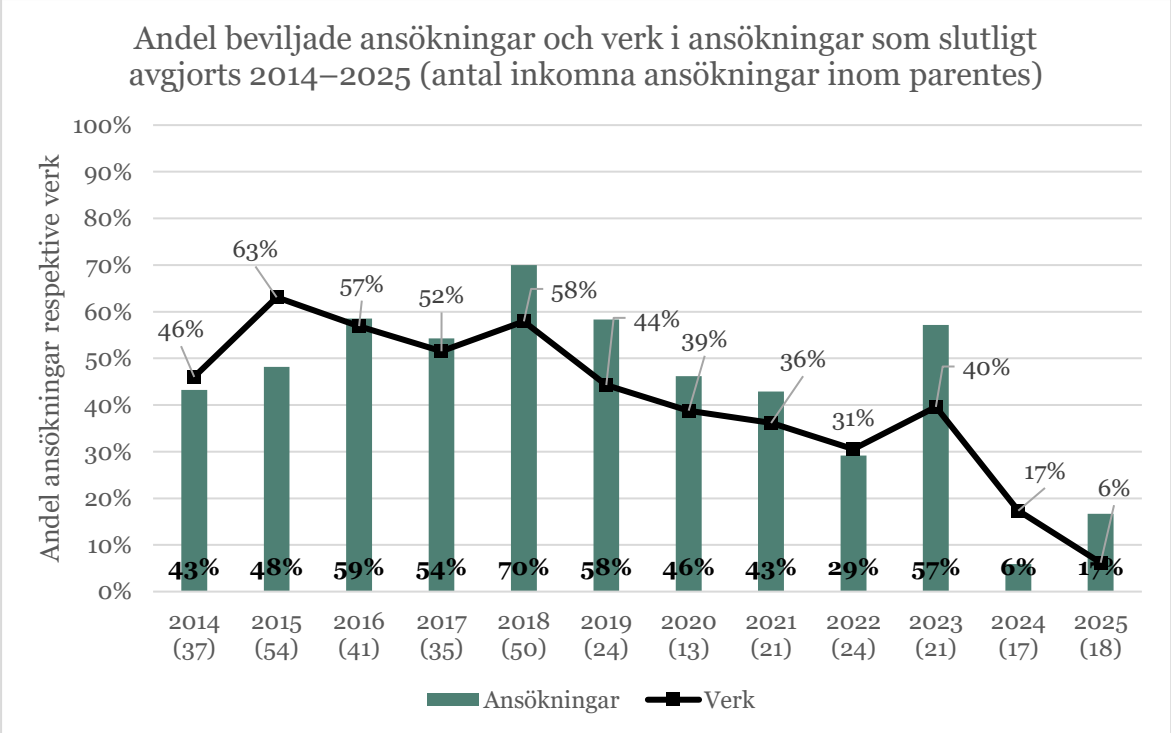

Källa: Westander Klimat och Energi

3.3 Fördelning per län

I tabellen nedan fördelas de 355 slutligt avgjorda ansökningarna på respektive län. Tabellen visar antal avgjorda ansökningar, antal och andel (helt eller delvis) beviljade ansökningar samt antal och andel beviljade verk. Längst ned i tabellen redovisas uppgifter för projekt som ligger i två län, där det inte varit möjligt att fördela verken mellan länen.

Avgjorda ansökningar och verk 2014–2025, fördelat på län

Län	Antal avgjorda ansökningar	Antal beviljade ansökningar*	Andel beviljade ansökningar*	Antal avgjorda verk	Beviljade verk	Andel beviljade verk
Blekinge	0	0	-	0	0	-
Dalarna	14	9	64%	245	149	61%
Gotland	5	1	20%	46	1	2%
Gävleborg	17	6	35%	483	126	26%
Halland	3	2	67%	10	4	40%
Jämtland	23	7	30%	695	141	20%
Jönköpings län	33	14	42%	352	110	31%
Kalmar län	27	8	30%	257	91	35%
Kronoberg	29	12	41%	340	131	39%
Norrbotten	11	7	64%	1287	1065	83%
Skåne	5	0	0%	48	0	0%
Stockholms län	1	0	0%	1	0	0%
Södermanland	3	1	33%	34	10	29%
Uppsala län	0	0	-	0	0	-
Värmland	18	11	61%	217	107	49%
Västerbotten	43	25	58%	1160	563	49%
Västernorrland	34	24	71%	1211	707	58%
Västmanland	2	1	50%	55	33	60%
Västra Götaland	51	27	53%	456	165	36%
Örebro län	9	5	56%	120	31	26%
Östergötland	13	3	23%	177	28	16%
Dalarna/ Gävleborg	3	2	67%	159	86	54%
Dalarna/ Värmland	2	2	100%	27	27	100%
Jämtland/ Västernorrland	7	4	57%	170	98	58%
Västra Götaland/ Jönköping	1	1	100%	13	13	100%
Östergötland/ Kalmar	1	0	0%	13	0	0%
Totalt	**355**	**172**	**48%**	**7 576**	**3 686**	**49%**

Källa: Westander Klimat och Energi

**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

3.4 Fördelat per elområde

I tabellen nedan fördelas de 355 slutligt avgjorda ansökningarna 2014–2025 på de fyra elområdena. Tabellen visar antal avgjorda ansökningar, antal och andel (helt eller delvis) beviljade ansökningar samt antal och andel beviljade verk.

Ansökningar och verk fördelat på elområde, 2014–2025

Elområde	Antal avgjorda ansökningar	Antal beviljade ansökningar*	Andel beviljade ansökningar*	Antal avgjorda verk	Beviljade verk	Andel beviljade verk
Elområde 1	22	15	68%	1482	1177	79%
Elområde 2	115	61	53%	3638	1646	45%
Elområde 3	154	75	49%	1793	647	36%
Elområde 4	64	21	33%	663	216	33%
Totalt	**355**	**172**	**48%**	**7 576**	**3 686**	**49%**

Källa: Westander Klimat och Energi
**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

Nedan visas utvecklingen över tid för respektive elområde. I varje figur redovisas andelen (helt eller delvis) beviljade ansökningar samt andelen beviljade verk. Notera att inga ansökningar avgjordes i elområde 1 under 2024 och 2025.

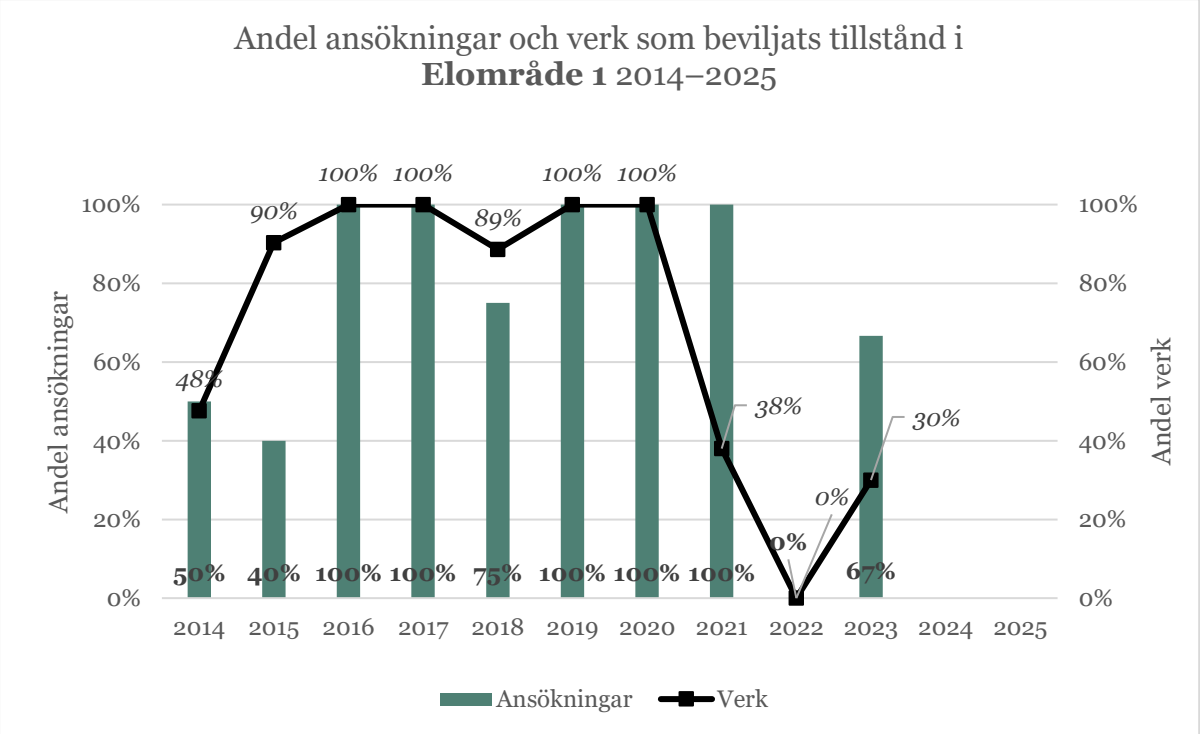

Källa: Westander Klimat och Energi
**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

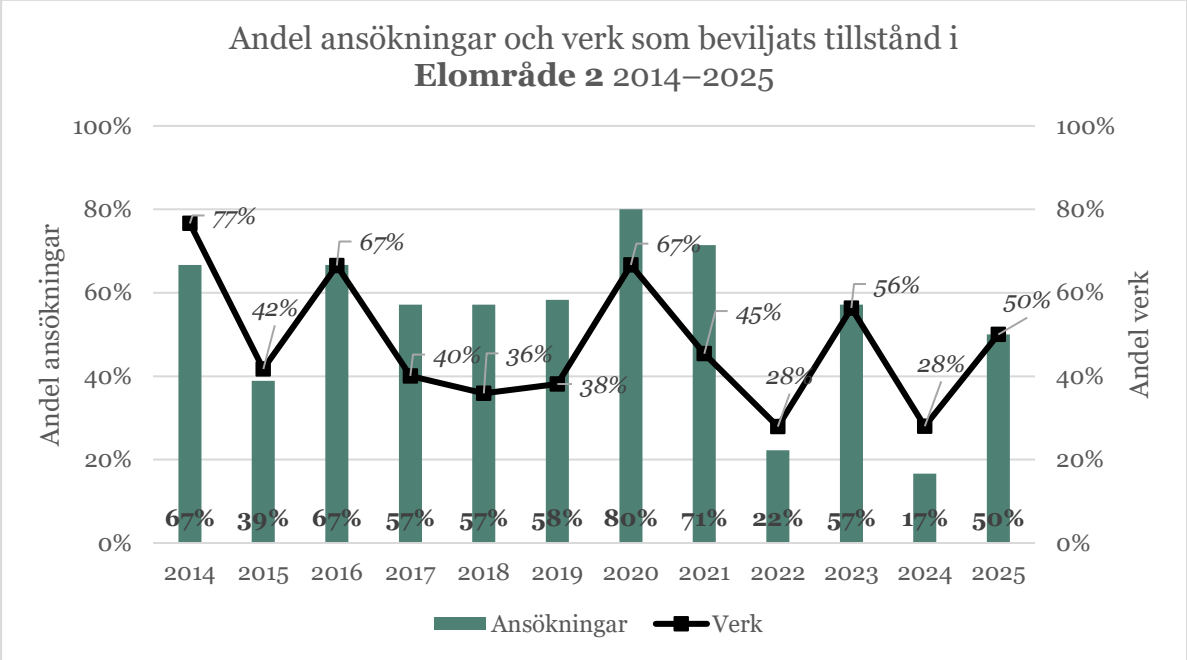

Källa: Westander Klimat och Energi

**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

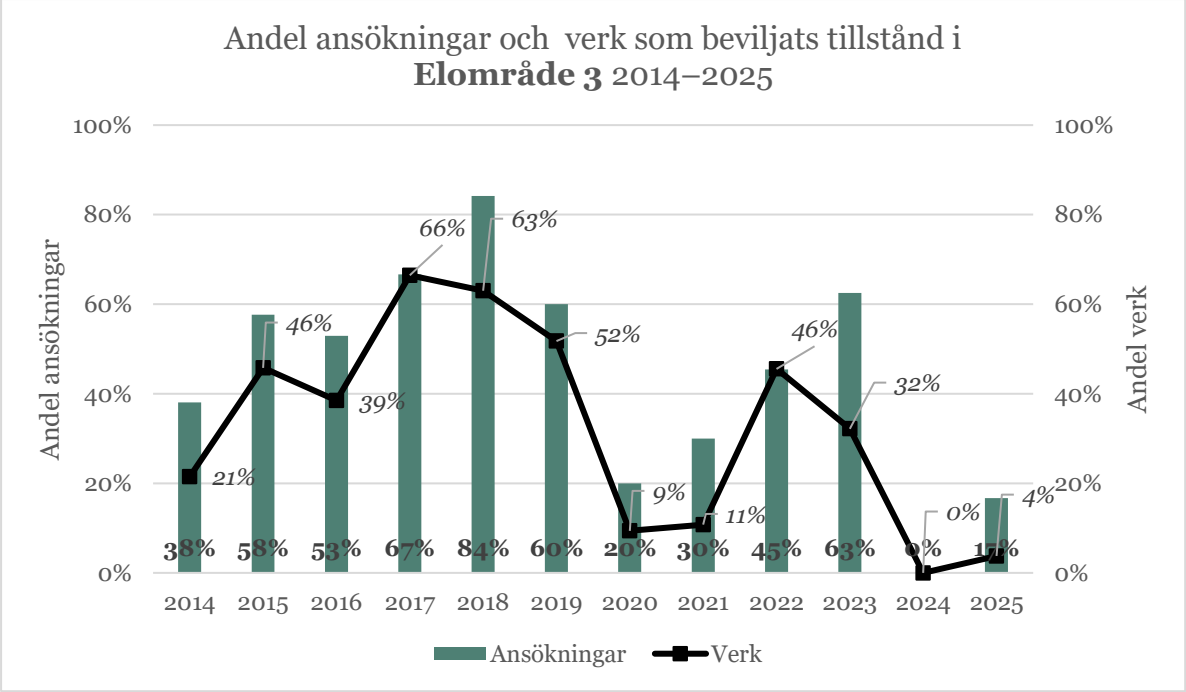

Källa: Westander Klimat och Energi

**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

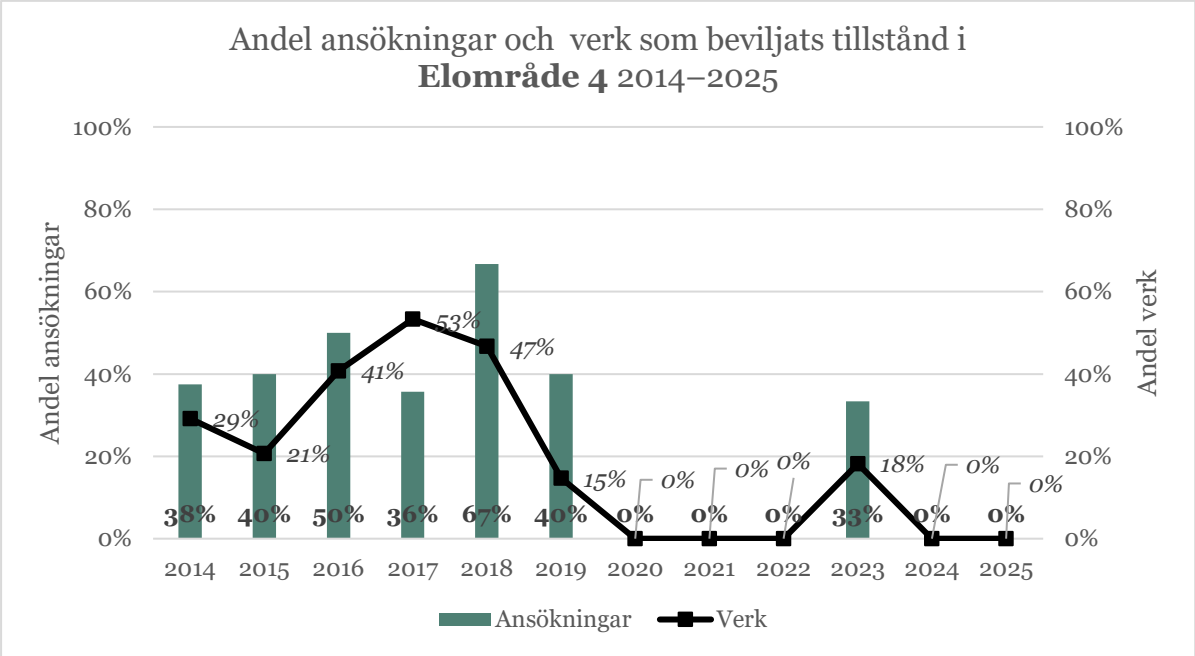

Källa: Westander Klimat och Energi
**Notera att "beviljade" avser "helt eller delvis beviljade" när det gäller ansökningar.*

Andelen beviljade ansökningar och verk har över tid minskat i alla elområden. I elområde 4 beviljades inga ansökningar under 2020, 2021, 2022, 2024 och 2025. I tabellerna nedan visas andel respektive antal ansökningar som beviljats respektive avslagits, fördelat per elområde och år. Beviljade ansökningar inkluderar både helt beviljade och delvis beviljade ansökningar.

Andel ansökningar som beviljats* tillstånd eller ej i respektive elområde, per år

	Elområde 1		Elområde 2		Elområde 3		Elområde 4	
År	**Beviljad**	**Avslagen**	**Beviljad**	**Avslagen**	**Beviljad**	**Avslagen**	**Beviljad**	**Avslagen**
2014	50%	50%	67%	33%	38%	62%	37,5%	62,5%
2015	40%	60%	39%	61%	58%	42%	40%	60%
2016	100%	0%	67%	33%	53%	47%	50%	50%
2017	100%	0%	57%	43%	67%	33%	36%	64%
2018	75%	25%	57%	43%	84%	16%	67%	33%
2019	100%	0%	58%	42%	60%	40%	40%	60%
2020	100%	0%	80%	20%	20%	80%	0%	100%
2021	100%	0%	71%	29%	30%	70%	0%	100%
2022	0%	100%	22%	78%	45%	55%	0%	100%
2023	67%	33%	57%	43%	62,5%	37,5%	33%	67%
2024	-	-	17%	83%	0%	100%	0%	100%
2025	-	-	50%	50%	17%	83%	0%	100%
	68%	32%	53%	47%	49%	51%	33%	67%

Källa: Westander Klimat och Energi.

Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.

Antal ansökningar som beviljats* tillstånd eller ej i respektive elområde, per år

	Elområde 1			Elområde 2			Elområde 3			Elområde 4		
År	**Ansök**	**Bev**	**Avsl**	**Ansök**	**Bev**	**Avsl**	**Ansök**	**Bev**	**Avsl**	**Ansök**	**Bev**	**Avsl**
2014	2	1	1	6	4	2	21	8	13	8	3	5
2015	5	2	3	18	7	11	26	15	11	5	2	3
2016	1	1	0	15	10	5	17	9	8	8	4	4
2017	2	2	0	7	4	3	12	8	4	14	5	9
2018	4	3	1	21	12	9	19	16	3	6	4	2
2019	2	2	0	12	7	5	5	3	2	5	2	3
2020	1	1	0	5	4	1	5	1	4	2	0	2
2021	1	1	0	7	5	2	10	3	7	3	0	3
2022	1	0	1	9	2	7	11	5	6	3	0	3
2023	3	2	1	7	4	3	8	5	3	3	1	2
2024	0	0	0	6	1	5	8	0	8	3	0	3
2025	0	0	0	2	1	1	12	2	10	4	0	4
	22	**15**	7	**115**	**61**	**54**	**154**	**75**	**79**	**64**	**21**	**43**

Källa: Westander Klimat och Energi.

Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.

3.5 Utfall i olika instanser: MPD, MMD och MÖD

3.5.1 Inledning

I det följande beskrivs hur miljöprövningsdelegationerna (MPD), mark- och miljödomstolarna (MMD) och Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) har ställt sig till de ansökningar som överklagats.

I denna redovisning ingår ansökningar som ej är slutligt avgjorda, men däremot inkluderas inte ansökningar som återkallats av bolaget, överklagade ansökningar som ännu inte beslutats av MMD/MÖD samt återförvisade ansökningar. Vi har inte heller inkluderat verk som har ansökts om, men som senare har reducerats under tillståndsprocessen.

Vi har därmed totalt granskat 310 ansökningar (6 417 verk) där beslut av MPD fattats mellan 2014 och 2025. Av dessa gick 193 (62 procent) vidare och beslutades av MMD och 41 av dessa (21 procent av de 193) beslutades av MÖD.

3.5.2 Beslut av miljöprövningsdelegation (MPD)

Av totalt 310 ansökningar där MPD fattat beslut mellan 2014 och 2025 beviljade MPD, helt eller delvis, 67 procent ansökningarna, medan 33 procent av ansökningarna inte fick tillstånd.

Utfall för ansökningar i MPD 2014–2025

Status	Antal ansökningar	Andel ansökningar
Beviljade*	208	67%
Ej tillstånd	102	33%
	310	**100%**

Källa: Westander Klimat och Energi
**Notera att ”beviljade” avser ”helt eller delvis beviljade” när det gäller ansökningar.*

3.5.3 Domar av mark- och miljödomstolen (MMD)

Av samtliga beslut i MPD har 62 procent av ansökningarna, efter överklagan, också beslutats i MMD. Sammanlagt har MMD beslutat om 193 ansökningar. Undersökningen visar:

- MPD hade helt eller delvis beviljat 78 procent (151) av de 193 ansökningarna.
- I MMD beviljades helt eller delvis 65 procent (126) av de 193 ansökningarna.
- MMD reducerade alltså antalet helt eller delvis beviljade ansökningar med 25.

Det är relativt ovanligt att MMD ändrar ett beslut i MPD till fördel för ansökan:

- I 12 fall ändrade MMD beslut i MPD till fördel för ansökan, vilket ledde till att ytterligare 114 verk beviljades tillstånd.

- I 41 fall ändrade MMD beslut i MPD till nackdel för ansökan, vilket ledde till att antalet beviljade verk minskade med 593.
- I 140 fall ändrades inte beslutet i någon riktning.

3.5.4 Domar av Mark- och miljööverdomstolen (MÖD)

Mark- och miljööverdomstolen (MÖD) avgjort totalt 41 ärenden. Det motsvarar 13 procent av de aktuella besluten av MPD, och 21 procent av domarna i MMD. Vi har inte inkluderat ärenden som MÖD har återförvisat till lägre instans.

Här framgår hur de olika instanserna ställde sig till de 41 ansökningarna som MÖD avgjorde:

- I MPD beviljades helt eller delvis 37 ansökningar (90 procent). Totalt beviljades 1 359 verk.
- I MMD beviljades helt eller delvis 29 ansökningar (71 procent). Totalt beviljades 1 150 verk.
- I MÖD beviljades helt eller delvis 29 ansökningar (71 procent). Totalt beviljades 1 113 verk.

I 18 av de totalt 41 fallen ändrades beslutet i MMD av MÖD:

- I 9 fall ändrade MÖD beslut i MMD till fördel för ansökan (290 verk fler).
- I 9 fall ändrade MÖD beslut i MMD till nackdel för ansökan (327 verk färre).
- I 23 fall ändrades inte beslutet i någon riktning.

3.6 Avslagsanledningar

3.6.1 Helhetsbilden

Vi har identifierat anledningar till att 245 ansökningar (med 3 859 verk) helt eller delvis avslagits alternativt avvisats eller återkallats. I tabellen nedan har dessa anledningar fördelats i åtta kategorier samt ”oklart/övrigt”.

För 27 ansökningar har det funnits mer än en anledning, vilket innebär att det i tabellen finns viss dubbelräkning avseende både ansökningar och verk.

Anledningar till avslag 2014–2025

Skäl för avslag/avvisning/återkallande	Antal ansökningar	Andel berörda ansökningar	Antal verk	Andel berörda verk
Avvisad	10	4%	146	4%
Boxmodellen[13]	4	2%	310	8%
Ingen kommunal tillstyrkan	118	48%	1 821	47%
Landskapsskydd och friluftsliv	5	2%	80	2%
Närboendestörningar	5	2%	54	1%
Försvaret	15	6%	211	5%
Rennäringen	16	7%	393	10%
Arter och naturvård	62	25%	793	21%
Oklart/övrigt	43	18 %	434	11 %
Totalt (inkl dubbelräkning vid flera avslagsanledningar)	*278*		*4 242*	
Faktiskt antal ansökningar/verk	245		3 859	

Nedan redovisas utvecklingen över tid när det gäller avslag eller återkallande för de fyra kategorierna:

- Ingen kommunal tillstyrkan
- Arter och Naturvård
- Rennäringen
- Försvaret

[13] Energimyndigheten, 2020-01-31, Boxmodell

3.6.2 Ingen kommunal tillstyrkan

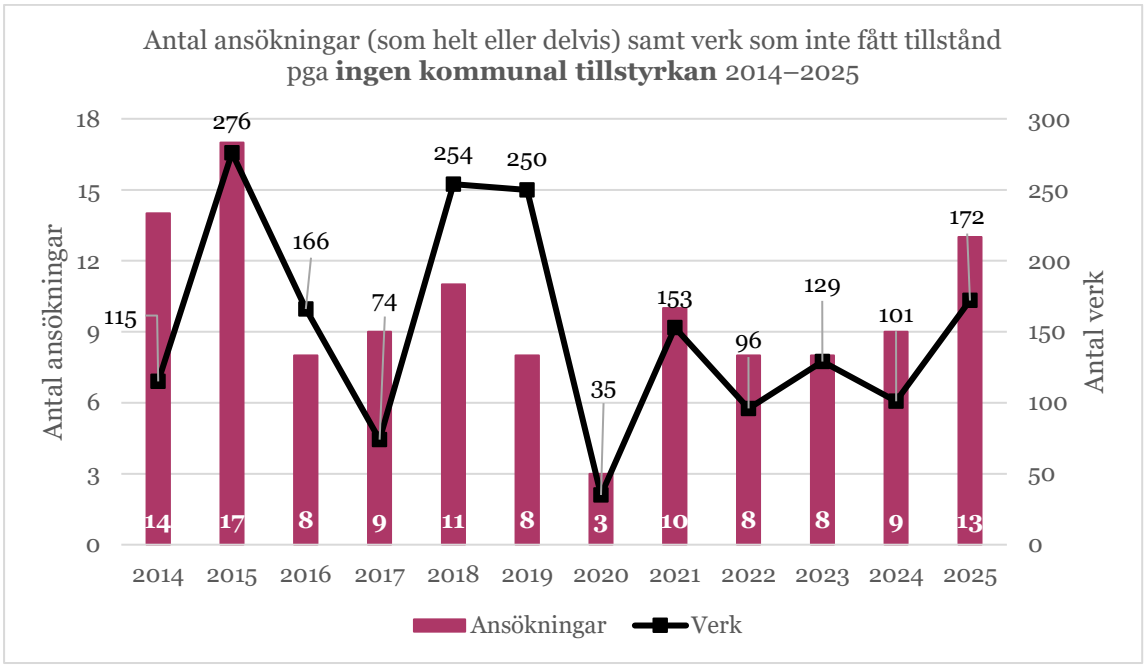

Källa: Westander Klimat och Energi

3.6.3 Arter och naturvård

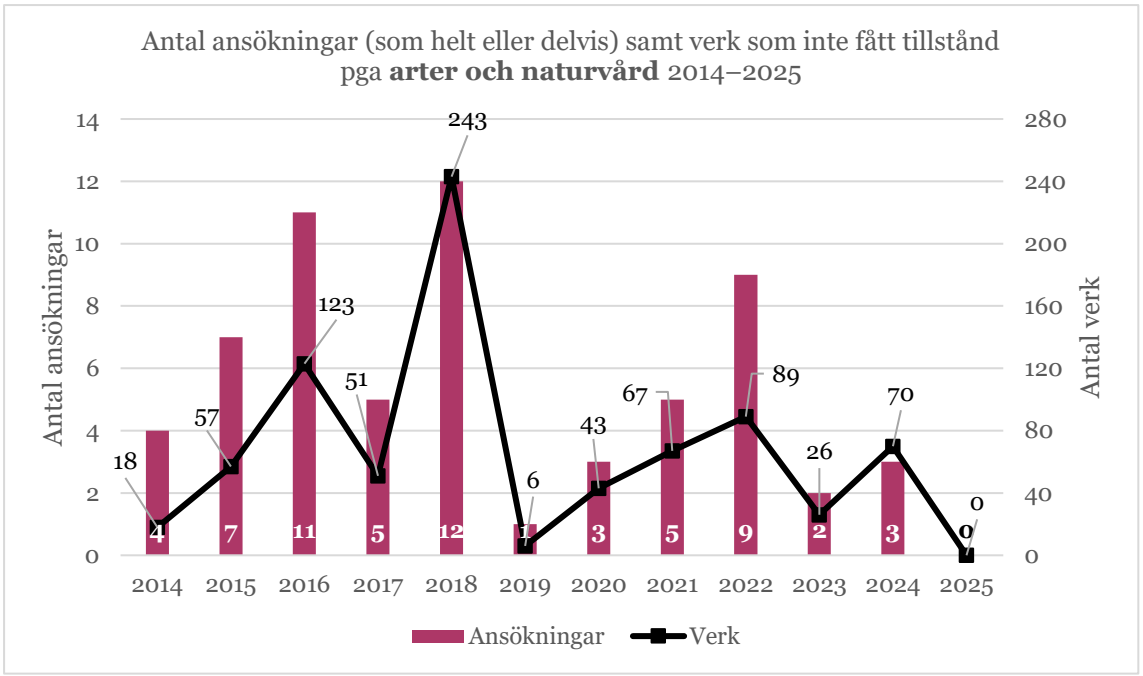

Källa: Westander Klimat och Energi

3.6.4 Rennäringen

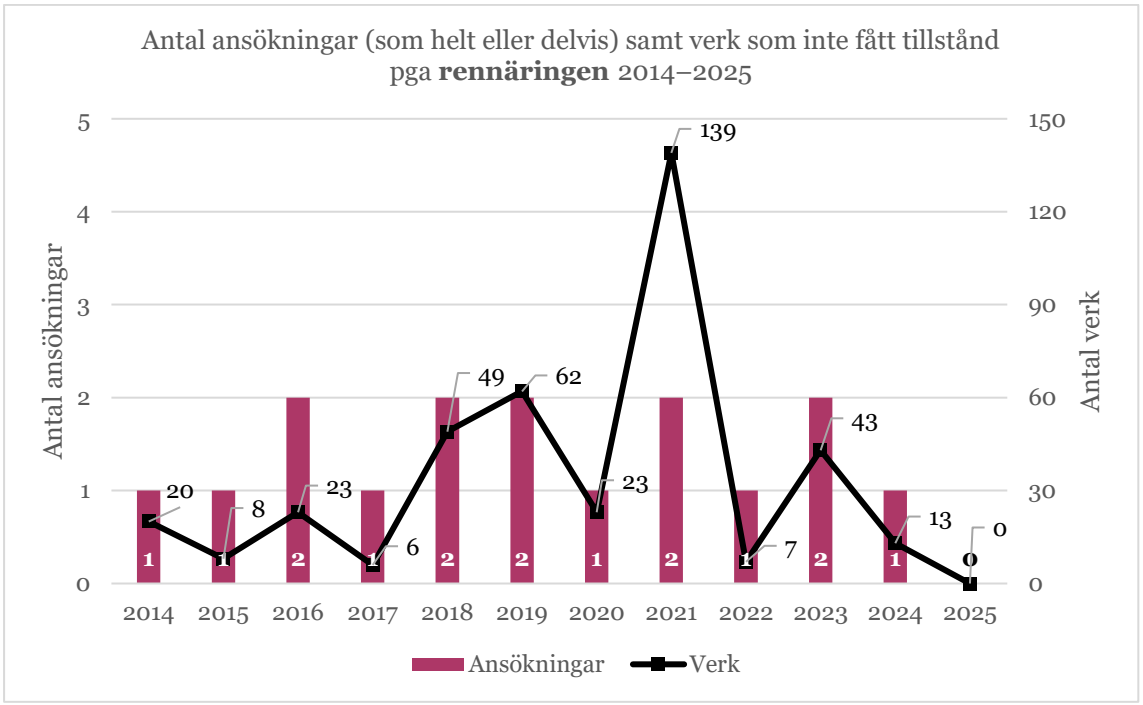

Källa: Westander Klimat och Energi

3.6.5 Försvaret

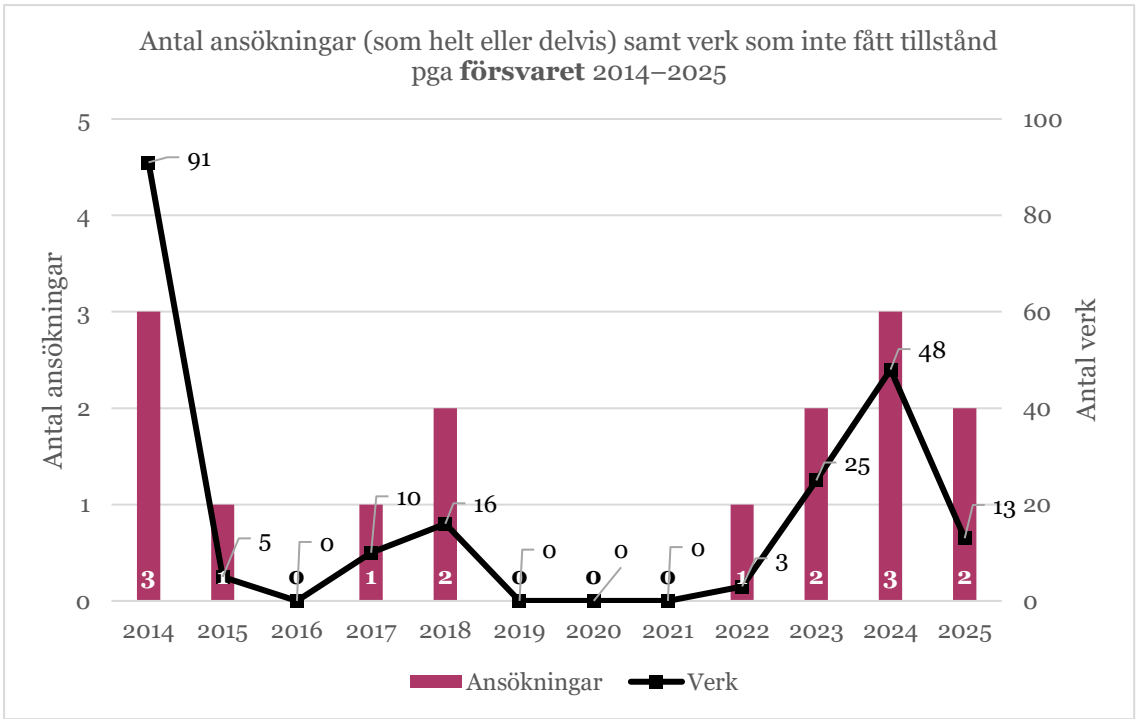

Källa: Westander Klimat och Energi